



**Forslag til politisk  
plattform for  
Ungdom mot EU  
2021-2022**

# Politisk plattform for Ungdom mot EU

## **1.** Innledning

2. Folkestyre og demokrati
3. Miljø
4. Solidaritet
5. Den nye handelen
6. Primærnæringer
7. Arbeidsinnvandring og et seriøst arbeidsliv
8. Velferd
9. Høyrepopulisme i Europa
10. Pengepolitikk
11. EØS og alternativene

## **Politisk plattform**

### **1. Innledning**

Ungdom mot EU er en landsdekkende og partipolitisk uavhengig ungdomsorganisasjon. Vi jobber aktivt for å unngå norsk EU-medlemskap, og for at EU skal ha mindre innflytelse over vår politikk og vårt demokrati. I tillegg jobber vi med folkeopplysning om EU og nei-bevegelsen, aktivisering av ungdom i kampen mot EU, samt at vi kjemper for å finne alternativer til EØS- og Schengen-avtalene.

Vi kjemper for et samfunn der et sterkt demokrati og folkestyre står i fokus, et samfunn hvor ressursene våre forvaltes til det beste for både folk og miljø, og et samfunn der vi løser utfordringene vi står ovenfor i fellesskap og med solidaritet. Dette danner grunnlaget for kampen mot EU.

Den politiske plattformen slår fast de politiske rammene Ungdom mot EU jobber etter, og viser verdigrunnlaget til organisasjonen. Vi støtter også annen EU-motstand basert på liknende verdigrunnlag.

Vårt nei til EU er et:

- Ja til folkestyre!
- Ja til miljø!
- Ja til solidaritet!

### **2. Folkestyre og demokrati**

Et sterkt demokrati er et lokalt og nasjonalt demokrati som ligger nært folk, hvor det er kort avstand mellom folkevalgt og innbygger, og hvor alle har muligheten til å delta i den politiske beslutningsprosessen. Dette er det demokratiet Ungdom mot EU jobber for. Dersom Norge hadde blitt med i EU, hadde den norske befolkningen og politiske organer fra Storting til kommunestyre fått mindre påvirkningskraft, mens EUs institusjoner hadde fått mer kontroll over viktige beslutninger.

EU er ikke bygget opp på en demokratisk måte. EUs folkevalgte forsamling - det europeiske parlament - har svak politisk makt opp mot EU-kommisjonen og andre organer, og politikken fra EU utformes istedenfor av et anonymt byråkrati som, i motsetning til EU-parlamentet, ikke må stå til ansvar overfor velgerne.

Dette, sammen med mangelen på en europeisk offentlighet, gjør at europeere har lite tilhørighet til EUs mektige institusjoner. Den lave valgdeltakelsen i EU-parlamentsvalgene gjenspeiler dette. Ved sist EU-valg, i 2019, var det kun litt over halvparten av de stemmeberettigede som deltok, og vi må helt tilbake til 1994 for å finne et annet EU-valg med deltakelse over 50%. Til sammenligning var valgdeltakelsen på nesten 80% under det norske stortingsvalget i 2017.

Det er nok mange grunner til at europeerne ikke føler en politisk tilhørighet til EU-institusjonene. En manglende felles arena for å diskutere EU-politikk, mye hemmelighold i EU-systemet og det tidligere nevnte mektige byråkratiet vitner om et system som er lite demokratisk og i større grad forbeholdt den politiske eliten. Det er et system som er lite tilgjengelig for påvirkning fra befolkningen - og da er det ikke rart at deltakelsen blir mindre.

At folk har en sterkere tilhørighet til de demokratiske rammene innenfor nasjonalstaten, gjør at staten har et langt bedre utgangspunkt enn europaparlamentet for å fremme folkelig deltakelse. Gjennom EUs traktatfesting av politikk, er unionens videre utvikling allerede staket ut. Ved traktatfestingen av fri flyt av varer, tjenester, kapital og arbeidskraft, samt et overordnet mål

om økonomisk vekst gjennom økt forbruk, har den politiske kursen blitt immun mot demokratisk påvirkning.

Brussel har verdens nest høyeste konsentrasjon av lobbyister. Det gjør at pengesterke næringslivsinteresser har en hånd på rattet i utviklingen av lovtekster, standarder og direktiver. I tillegg til å være et stort demokratisk problem, skaper dette en skjev konkurranse hvor lobbyinteresser, heller enn konsumentmakt, bestemmer hva som skal selges på det europeiske markedet. EUs detaljstyring av standarder på diverse varer skaper mindre valgfrihet for hver enkelt borger, og et redusert demokratisk spillerom for nasjonale parlamenter. Gjennom å tilbakeføre makt fra EU til nasjonalstaten vil folkestyret stå sterkere. Nasjonale parlamenter har en sterkere demokratisk forankring og er lettere å ta del i og påvirke. Et levende folkestyre skapes best utenfor EU.

Det er viktig å understreke at et sterkt folkestyre og selvråderett ikke står i motsetning til internasjonalt samarbeid. Norge deltar i mange internasjonale organer som f.eks. FN, og slike institusjoner er viktige for å finne løsninger på problemene som verdenssamfunnet står ovenfor og skape internasjonal dialog. Vi støtter arbeidet som skjer på slike arenaer, men her er det vesentlige forskjeller mellom for eksempel FN og EU - EU er både en lite demokratisk forankret institusjon som innskrenker makten vår til å ta beslutninger selv, men også en institusjon som har stort forbedringspotensiale på mange områder. Organisasjoner som FN er selvsagt ikke perfekte heller, men viser at det ikke er noen motsetning mellom et sterkt demokrati hjemme og godt internasjonalt samarbeid.

### **3. Miljø**

Ungdom mot EU ønsker et samfunn der utviklingen skjer på en bærekraftig måte gjennom demokratisk råderett over naturressursene. Vi mener at EU ikke er en egnet arena for å løse miljø- og klimautfordringene som verden står ovenfor. Unionen er for stor til å løse lokale problemer, og for liten til å møte de globale problemene. EU er en bremsekloss i globale klimaforhandlinger, samtidig som målet om fri flyt og økonomisk vekst gjennom økt forbruk trumfer hensynet til klima når lokale tiltak skal iverksettes.

EUs system for kjøp og salg av klimavoter fungerer ikke. De mest forurensende industriene er fritatt fra systemet, noe som gjør at de som slipper ut mest går ustraffet. Etersom EU nekter å kutte i antall klimavoter som deles ut på markedet, har det blitt tilnærmet gratis å slippe ut CO<sub>2</sub> i Europa.

Utenfor EU kan Norge heve sin egen, selvstendige stemme i internasjonale klimaforhandlinger, i stedet for å måtte følge EU-blokken.

*Du kan lese mer om miljø i vår miljøpolitiske plattform.*

### **4. Solidaritet**

Gjennom Norges medlemskap i Schengen-avtalen, deltar vi i EUs usolidariske asylpolitikk. Prisen vi betaler for passfrihet innad i Europa er stadig flere fysiske og juridiske murer mot mennesker på flukt. Å søke asyl er en menneskerett. Dublin-forordningen som tvinger asylsøkere til å søke i det første landet de ankommer undergraver med det denne retten. I tillegg fører Dublin-avtalen til at de sørlige Schengen-landene, som Italia, Spania og Hellas, blir overbelastet, noe som umuliggjør en rettferdig behandling av asylsøknadene.

Opprettingen av en rekke overvåkingssystem, samt grensekontrollbyrået FRONTEX, har gjort «Festning Europa» stadig mer ugjennomtrengelig. Dette har ført til at flere tusen flyktninger dør på vei inn i Europa. Ungdom mot EU mener Norge bør basere asyl- og flyktningpolitikken sin på FNs anbefalinger og internasjonale konvensjoner, heller enn EUs asylsystem. Derfor vil Ungdom mot

EU ta initiativ til debatt om alternativer til Schengen-avtalen, som ivaretar hensynet til menneskerettigheter og folkestyre. Ungdom mot EU vil at Norge på sikt skal si opp Schengen-avtalen.

For å håndtere flyktningkrisen på en solidarisk måte må Europa åpne øynene for mer mellomstatlige løsninger hvor nasjonalstater møtes som selvstendige parter. Løsningen ligger ikke i mer overnasjonalitet, slik EU-eliten hevder.

Troikaen (EU, Den Europeiske sentralbanken og det internasjonale pengefondet) sitt svar på den økonomiske krisen i Sør-Europa har vist at unionen ikke setter solidaritet først i møte med egne medlemsland. Hellas har i praksis blitt satt under EUs administrasjon som bruker krisen til å tvinge gjennom politiske reformer. Landet har måttet gjennomgå flere kutt som har satt den greske befolkningen i en ekstremt vanskelig situasjon. EUs kuttlinje er som å melke ei tom ku og har skapt en "tapt generasjon" av ungdommer som ikke kommer seg inn i arbeidslivet.

EU har også inngått i en handelsavtale med Kina, i en tid hvor diktaturet har plassert flere hundre tusen mennesker i konsentrasjonsleir fra den muslimske Uyghur-minoriteten. USA blant annet har stadfestet at Kina har begått folkemord, og Storbritannia var raskt ute med sanksjoner og en restriktiv linje overfor Kina. EU derimot har vist særdeles lite interesse for situasjonen og medlemslandene har ingen anledning til å støtte Storbritannias linje.

## **5. Den nye handelen**

Verden er større enn EU. Kjernen i EUs handelspolitikk er å tilrettelegge for mer handel innenfor unionens grenser samtidig som man kjører en hard proteksjonistisk linje overfor andre land. Det gjør det vanskeligere for utviklingsland å få solgt sine varer på det europeiske markedet, og på den måten skape økonomisk vekst i disse landene. EUs proteksjonistiske linje overfor land utenfor Europa viser at unionen ikke er et frihandelsprosjekt.

At EU ved flere anledninger har dumpet egne varer på andre markeder, i tilfeller med overproduksjon, bidrar til å utkonkurrere lokale aktører, noe som har skapt sultkatastrofer og økonomiske kriser i de landene dette rammer.

Etter at utviklingsland fikk en sterkere stemme i verdens handelsorganisasjon (WTO) har EU, sammen med andre vestlige stormakter, gått over til å fremforhandle nye handels- og investeringsavtaler bilateralt og multilateralt utenfor WTO. Avtaler som Trade In Services Agreement (TISA) og Comprehensive Economic and Trade Agreement (CETA) er både dypt udemokratiske, bidrar til å senke flere viktige standarder, og flytter mye makt fra folkevalgte politikere til multinasjonale selskaper. Fremforhandlingen av disse avtalene har i tillegg vært preget av ekstremt mye hemmelighet. Liknende avtaler har tidligere blitt foreslått og diskutert i WTO, men resultert i forhandlingsstopp. Ungdom mot EU mener at WTO-institusjonene er en bedre arena for å forhandle frem frihandel som tar hensyn til både små og større handelspartnere.

Ungdom mot EU er skeptisk til at enkeltlandenes handlefrihet begrenses ved at EU forhandler med en felles stemme. Organisasjonen ønsker ikke at Norge skal binde seg til EUs felles handelspolitikk, men fortsatt ha demokratisk handlingsrom til å styre over egen handelspolitikk. Gjennom EFTA (European Free Trade Association) har vi forhandlet frem mer enn 30 handelsavtaler med ulike land. Rammene innenfor EFTA er bedre tilrettelagt for å fremforhandle solidariske og demokratiske handelsavtaler enn hva tilfellet er i EU-systemet.

## **6. Primærnæringer**

Ungdom mot EU mener at Norge kan drive et mer bærekraftig landbruk utenfor EU, hvor vi har lettere for å opprettholde og utvikle det biologiske mangfoldet, og ivareta jordsmonnet vårt. EUs

landbrukspolitikken fremmer store produksjonsenheter og en mer ensidig produksjon. I dag reguleres landbrukshandel mellom Norge og EU av artikkel 19 i EØS-avtalen. Den sier at man gradvis skal liberalisere handel, men på gjensidig fordelaktig basis. EUs eksport til Norge har økt med 170 prosent i perioden 2000-2012 og var på 29 mrd kroner. Til sammenligning var EUs import fra Norge på rundt 3 mrd. Artikkel 19-forhandlingene har i mange år blitt brukt som en brekkstang for å øke EUs eksport av landbruksvarer til Norge ensidig. Geografien og kostnadsnivået i Norge gjør at landbruket ikke kan konkurrere økonomisk med landbruk i EU-landene, og Norge er derfor avhengig av tollbarrierer og importgrenser for å opprettholde landbruket i Norge.

Et sterkt norsk landbruk har en rekke fordeler. Små bruk og kaldt klima gir dyrehelse i verdensklasse, vårt regelverk for dyrevelferd er langt strengere enn EU sitt, og egen produksjon av mat er viktig i et beredskapshensyn. Landbruket sørger for mange fellesgoder, slik som åpent kulturlandskap gjennom bruk av beitedyr, bosetting over hele landet samt at landbruk og næringsmiddelindustrien er Norges største fastlandsnæring. Norge er også ledende i Europa på lavt forbruk av sprøytemidler og antibiotika, som er svært viktig for å begrense utviklingen av antibiotikaresistente bakterier og opprettholde god folkehelse.

I en tid hvor overfiske av allerede tomme hav og truede fiskearter er en sentral utfordring, er det viktig å fokusere på hvordan vi kan forvalte de ressursene vi har på en bærekraftig måte.

Norge kan nå fastsette egne fiskekvoter siden vi ikke er medlem av EU. Dette ser vi at EU ved flere anledninger har utfordret i områdene rundt Svalbard, både for fisk og kongekrabbe. For at Norge skal kunne drive en bærekraftig forvaltning av ressursene i havet er vi helt avhengige av å kunne begrense fangst og fiske i sårbare områder slik at fisk og andre ressurser ikke blir overbeskattet.

EUs felles fiskekvoter har lenge fått kritikk av eksperter, som mener kvotepolitikken fører til overfiske i EUs hav. Ved å stå utenfor EU har vi kontroll over egne fiskeressurser, og kan på den måten bestemme hvor mange fiskekvoter som skal deles ut og hvordan de skal fordeles. Det gjør det mulig å ha et bærekraftig fiske som genererer arbeidsplasser langs hele kysten.

*Du kan lese mer om Primærnæringer i vår miljøpolitiske plattform.*

## **7. Arbeidsinnvandring og et seriøst arbeidsliv**

Ungdom mot EU ønsker et anstendig og seriøst arbeidsliv som bygger på trepartssamarbeidet, serøsitetsmodellen, sterke fagbevegelser, forutsigbarhet og trygghet for hver enkelt arbeider. Den norske modellen blir i dag utfordret av EU og EØS, som, gjennom prinsippet om fri flyt av arbeidskraft, misbrukes altfor ofte til å tvinge fram dårligere lønninger og mer utrygge arbeidsforhold. Dette bidrar til systematisk sosial dumping. At utenlandske selskaper får en fordel i anbudsrunder fordi de ikke må forholde seg til norsk tariff, bidrar til en urimelig konkurranse som rammer arbeidsinnvandrere negativt og bidrar til å presse lønns- og arbeidsvilkår i negativ retning. Muligheten til å jobbe i andre EØS-land har gitt titusenvis av mennesker et bedre liv. Og Norge har i perioder vært helt avhengig av arbeidskraft arbeidsinnvandring fra blant annet Polen har gitt. UmEU ønsker alle som vil jobbe i Norge velkommen, men det må skje med norske lønns- og arbeidsvilkår.

Det finnes en rekke eksempler på at EU-basert juss legger føringer på hvordan vi skal organisere arbeidslivet vårt. Slik bestemmer jurister i EU som bestemmer hvilke solidaritetsstreiker vi skal kunne ha, hvilke rettigheter utlendinger fra EØS-land skal ha når de jobber på norske verft, og hvordan vi skal organisere norske skip for å begrense den sosial dumping som skjer i skipsfarten. UmEU mener det er viktigere at vi selv skal få bestemme hva slags arbeidsliv vi skal ha. At norske lønns- og arbeidsvilkår bestemmes av byråkrater i Brussel er noe vi ikke kan akseptere.

Eksistensgrunnlaget for fagbevegelsen ligger i å kunne samle arbeidskraften i en samlet bevegelse for å få politisk gjennomslag. Med åpne grenser i Europa blir det lettere for arbeidsgiver å erstatte

ansatte, noe som svekker fagbevegelsens forhandlingsmakt. Opprettholdelsen av ryddige lønns- og arbeidsvilkår er i alle arbeideres interesse, uansett hvilket land man kommer fra.

Fellespråk på arbeidsplassen er viktig for både kommunikasjon og sosiale relasjoner. I dag har ikke arbeidsinnvandrere rett på norskopplæring, noe som gjør dem ekstra utsatt for utnyttning. Derfor mener Ungdom mot EU at det bør være et krav at arbeidsinnvandrere får bedre tilbud om norskopplæring. Fellespråk på arbeidsplassen skaper en bedre forståelse mellom folk og hindrer fremmedfrykt.

I etterkant av finanskrisen innførte EU reformer som liberaliserte arbeidslivet i Europa. Dette har resultert i flere usikre deltidsstillinger, ofte uten arbeidskontrakt og med urimelige lønns- og arbeidsvilkår. Som resultat av dette blir flere europeere i dag tvunget inn i usikre deltidsstillinger, ofte uten arbeidskontrakt og med urimelige lønns- og arbeidsvilkår. Det er urovekkende at stadig flere europeere i fullt arbeid trenger dagpenger på tross av at de er i full jobb. I tillegg får mange pensjonister, som følge av EU-reformer, så lite penger at de må velge mellom å betale husleie eller å kjøpe mat.

Seriøsitetsbestemmelsene, Osломodellen, Telemarksmodellen og Skiens-modellen er viktige tiltak for å bekjempe sosial dumping og svart økonomi som undergraver felleskapsverdier vårt samfunn er bygget på. ESA (EFTAs overvåkningsorgan) har som oppgave å sjekke at EFTA-landene som er med i EØS, følger EUs konkurranseregler. ESA har rettet sak mot Skiens-modellen og tidligere grepet inn overfor Norges måte og organisere arbeidslivet på. EØS-avtalen gjør arbeidet mot sosial dumping vanskeligere, fordi mange av tiltakene mot sosial dumping regnes som «konkurranssevridende» og dermed i strid med den frie etableringsretten. Dette viser igjen at norske lønns- og arbeidsvilkår ikke bør bestemmes av byråkrater i Brussel.

## **8. Velferdsstaten og EU**

EUs traktatfesting av fri flyt og krav til anbudsutsetting av velferdstjenester tvinger oss i retning av mer privatisering, uavhengig av hvilke partier som sitter med flertallet, både i kommune, fylke og på Stortinget. Det skal være opp til folkevalgte politikere, og ikke kommisjonen, å bestemme hvordan den norske velferdsstaten skal organiseres.

Gjennom Trade In Services Agreement (TISA) kan vi bli tvunget til å anbudsutsette enorme deler av velferdsstaten. På grunn av frys- og skralle-klausulen i TISA vil det bli umulig å dra politikken i motsatt retning enn det avtalen åpner opp for. Ungdom mot EU ønsker derfor å trekke Norge ut av TISA-forhandlingene slik både Paraguay og Uruguay har gjort.

## **9. Pengepolitikk**

EUs pengepolitikk i form av felles sentralbank (ECB) og egen valuta har vært et feilslått prosjekt fra dag én. Utenfor EU kan vi praktisere flytende valutakurser, og sette renten ut i fra hva den økonomiske situasjonen i Norge er.

Gjennom euroen mister de svakere økonomiene i EU sin konkurransevne, fordi euroen har en sterkere kurs enn hva handelsbalansen tilsier at landene burde hatt. Samtidig får eksportnasjoner som Tyskland en svakere valuta enn hva de ellers ville hatt, noe som fører til ytterligere eksportretting av økonomien. Flytende valutakurser som justerer seg i tråd med hvert enkelt land sin handelsbalanse fremmer stabil vekst og en mer rettferdig konkurranse.

Mens den europeiske sentralbanken setter renten ut i fra et europeisk gjennomsnitt, kan den norske bank sette renten med utgangspunkt i de økonomiske forholdene i Norge. Det er kun utenfor EU at vi kan ha en pengepolitikk som treffer norske økonomiske behov på en god måte.

## **10. EØS og alternativene**

EØS-avtalen knytter Norge til EUs indre marked og gjør at vi tar inn tusenvis av EUs lover, forordninger og direktiver. På den måten begrenses det politiske handlingsrommet, og makt flyttes fra folkevalgte organer i Norge, til jurister og byråkrater i Brussel.

Gjennom EØS må Norge, så fremt reservasjonsretten ikke benyttes, implementere alle direktiver som gjelder det indre markedet, med viktige unntak for fisk og landbruk. EØS-avtalen er videre en avtale som endrer seg i takt med EUs utvikling. Det gjør at avtalen i dag omfatter langt flere områder enn den gjorde i 1992.

Det er selvsagt store forskjeller på EØS og fullt medlemskap. Ungdom mot EU mener likevel at EØS-avtalen er for inngripende i norsk politikk, og ønsker en ny EU-tilknytning som i større grad ivaretar nasjonal selvvråderett..

Storbritannia er et tydelig eksempel på at det er fullt mulig å ivareta samarbeid og handel med EU, uten å tillate at suverenitet avgis. Landet sikret seg en handelsavtale etter flere år med usikkerhet og forhandlinger. Avtalen som sikrer Storbritannia kontroll over deres grenser, lover, ressurser og politikk har vist seg å være en bedre avtale enn EØS-avtalen. Det viser at man kan sikre seg en rettferdig avtale med EU hvis man viser vilje og handlekraft i møte med unionen. Derfor mener vi at Norge også burde erstatte EØS-avtalen med en helhetlig handelsavtale som ivaretar arbeidsplasser og handel samtidig som suverenitet ikke avgis.